

DTN ตามติดเศรษฐกิจโลก

7 กันยายน 2565

เศรษฐกิจโลก ถดถอย ส่งผลกระทบต่ออาเซียน

2 ประเทศที่ได้รับผลกระทบอย่างมาก

- มีการคาดการณ์ว่าเศรษฐกิจสหรัฐฯ จะเข้าสู่ภาวะถดถอยในปีนี้ จากอัตราเงินเฟ้อที่ขยายตัวเพิ่มขึ้นใน ธนาคารกลางสหรัฐฯ ปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบายและเปลี่ยนนโยบายการเงินจากนโยบายผ่อนคลายเป็นนโยบายเข้มงวด เพื่อลดอัตราเงินเฟ้อ โดยผลจากเงินเฟ้อทำให้ GDP ของสหรัฐฯ ในไตรมาสที่ 1 และไตรมาสที่ 2 ปี 2565 หดตัวลง 2 ไตรมาสติด ซึ่งถือเป็นการถดถอยทางเทคนิคตามหลักเศรษฐศาสตร์ ในขณะที่เศรษฐกิจของสหภาพยุโรปก็อาจเข้าสู่ภาวะถดถอยจากผลของสงครามระหว่างรัสเซียกับยูเครนที่ทำให้ราคาพลังงานในสหภาพยุโรปเพิ่มขึ้นสูงมาก ส่งผลให้อัตราเงินเฟ้อในสหภาพยุโรปขยายตัวเพิ่มขึ้น จนกระทบต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

- การขยายตัวทางเศรษฐกิจของจีนในปีนี้เป็นปีที่ไม่สดใส เนื่องจากนโยบาย Zero COVID กับปัญหาในภาคอสังหาริมทรัพย์อาจทำให้ GDP ของจีนในปี 2565 ขยายตัวได้ไม่เกิน

4 % ซึ่งหากเศรษฐกิจของ 3 เขตเศรษฐกิจได้รับผลกระทบก็จะส่งผลโดยตรงต่อการขยายตัวของเศรษฐกิจโลกเนื่องจากทั้ง สหรัฐฯ สหภาพยุโรป และจีน ถือเป็นเขตเศรษฐกิจหลักในการขับเคลื่อนกิจกรรมทางเศรษฐกิจและการค้าโลกในปัจจุบัน

- นักวิเคราะห์จาก May Bank ได้ออกบทวิเคราะห์เตือนประเทศต่าง ๆ ในเอเชียโดยเฉพาะอาเซียนว่าจะได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจหากเศรษฐกิจโลกหดตัว เนื่องจากอาเซียนโดยเฉพาะสิงคโปร์กับไทย ที่เน้นภาคการค้าระหว่างประเทศ และมีการพึ่งพาปัจจัยภายนอกจะได้รับผลกระทบจากเศรษฐกิจโลกหดตัวมากกว่าประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาค

สิงคโปร์

- เศรษฐกิจของสิงคโปร์มีความเปราะบางต่อภาวะถดถอยทางเศรษฐกิจของโลก มากกว่าประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาค เนื่องจากสิงคโปร์พึ่งพาทลาดต่างประเทศในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจมากกว่าประเทศอื่น ๆ ปัจจัยที่ทำให้สิงคโปร์ถูกกระทบหนัก เนื่องจาก

1. การเชื่อมต่องถึงกัน

- นับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันการขยายตัวทางเศรษฐกิจของสิงคโปร์มีความสัมพันธ์กันอย่างมากกับวัฏจักรธุรกิจของสหรัฐฯ สหภาพยุโรป เนื่องจากสิงคโปร์ถือเป็น Trading Nation

คือเป็นประเทศที่ขับเคลื่อนเศรษฐกิจผ่านภาคการค้าระหว่างประเทศและการลงทุน โดยถ้าเศรษฐกิจโลกหรือเศรษฐกิจของสหรัฐฯ ขยายตัว เศรษฐกิจของสิงคโปร์ก็จะขยายตัว แต่หากเศรษฐกิจโลกหรือเศรษฐกิจสหรัฐฯ หดตัว เศรษฐกิจสิงคโปร์ ก็ได้รับผลกระทบ

- สิงคโปร์ มีตลาดการบริโภคภายในประเทศที่เล็กมากมีประชากรเพียง 5 ล้านคน ดังนั้น การขยายตัวทางเศรษฐกิจจะต้องพึ่งพาการค้าระหว่างประเทศ โดยจากข้อมูลของธนาคารโลก พบว่า อัตราส่วนการค้าต่อ GDP ของสิงคโปร์ในปี 2564 อยู่ที่ 338% (อัตราส่วนการค้าต่อ GDP ถือเป็นตัวบ่งชี้ว่าเศรษฐกิจของประเทศนั้น ๆ ได้เปิดกว้างต่อภาคการค้าระหว่างประเทศหรือไม่) ซึ่งจากตัวเลขแสดงว่า สิงคโปร์พึ่งพาอุปสงค์จากภายนอกเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจในสัดส่วนที่สูงมาก ดังนั้น หากสหรัฐฯ และสหภาพยุโรป เข้าสู่ภาวะเศรษฐกิจถดถอย เศรษฐกิจของสิงคโปร์ก็จะได้รับผลกระทบจากภาคการค้าระหว่างประเทศตามไปด้วย

2. เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยการส่งออก

- สิงคโปร์ถือเป็นผู้ส่งออกเครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบรายใหญ่ แต่ผลผลิตในกลุ่มอิเล็กทรอนิกส์ ได้ลดลง 6.4% ในเดือนกรกฎาคม 2565 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน ผลผลิตในภาคอุตสาหกรรมที่สำคัญ เช่น เซมิคอนดักเตอร์ ลดลง 4.1% ในขณะที่โมดูลและส่วนประกอบอิเล็กทรอนิกส์หดตัวลง 19.7% เนื่องจากคำสั่งซื้อจากจีนและเกาหลีใต้ ลดลง

- May Bank ให้ความเห็นว่า จีนถือเป็นตลาดส่งออกที่ใหญ่ที่สุดสำหรับกลุ่มประเทศในอาเซียน แต่การส่งออกสินค้าไปยังจีนของอาเซียนในปี 2565 นั้นต่ำกว่าทุกปีที่ผ่านมา เนื่องจากปีนี้ทางการจีนมีมาตรการควบคุมการแพร่ระบาดของโควิด-19 ที่เข้มงวด และคาดว่าเศรษฐกิจจีนในปีนี้จะขยายตัวต่ำกว่าที่ทางการจีนคาดการณ์ไว้ (รัฐบาลจีนคาดไว้ที่ 5.5%)

3. การท่องเที่ยว

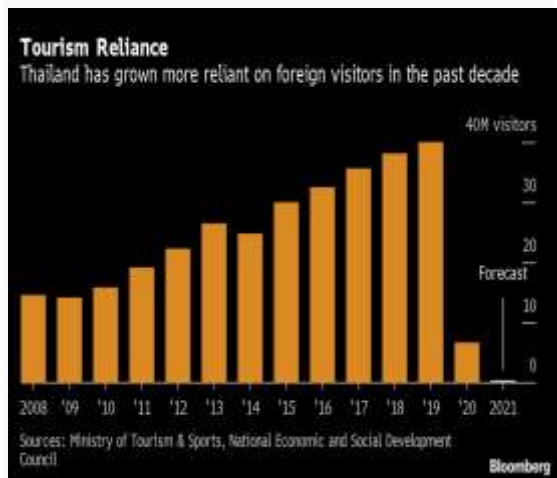
- นโยบาย Zero COVID ของจีนยังคงขัดขวางการฟื้นตัวในภาคการท่องเที่ยวของสิงคโปร์ ในปี 2562 ก่อนเกิดการแพร่ระบาด ชาวจีนประมาณ 3.6 ล้านคน เดินทางไปท่องเที่ยวในสิงคโปร์ คิดเป็น 13% ของนักท่องเที่ยวทั้งหมดที่เดินทางมาสิงคโปร์ แต่ในปี 2564 พบว่า มีนักท่องเที่ยวจากทั่วโลกเพียง 88,000 คน ซึ่งเป็นตัวเลขที่น้อยกว่าปี 2562 มาก โดยในปี 2565 การที่สหรัฐฯ และประเทศตะวันตกประสบปัญหาทางเศรษฐกิจและจีนยังไม่เปิดให้นักท่องเที่ยวเดินทางออกนอกประเทศ ภาคการท่องเที่ยวของสิงคโปร์ก็ยังคงไม่ฟื้นตัวในปี 2565

ไทย

- May Bank คาดว่าไทยจะเป็นหนึ่งในประเทศกลุ่มแรก ๆ ที่ได้รับผลกระทบหากเศรษฐกิจโลก เข้าสู่ภาวะถดถอย ผ่านปัจจัยดังต่อไปนี้

1. การท่องเที่ยว

- เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่น ๆ ในอาเซียน โดยการอ้างอิงข้อมูลของธนาคารโลก พบว่าเศรษฐกิจไทยพึ่งพาภาคการท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก โดยในปี 2562 (ก่อนการแพร่ระบาดของโควิด-19) มีนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเข้ามาในไทยถึง 40 ล้านคน และสร้างรายได้ให้กับเศรษฐกิจไทยมากกว่า 6 หมื่นล้านดอลลาร์ โดยค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวต่างชาติคิดเป็น 11% ของ GDP ไทย

- Reuters ระบุว่า ในปี 2564 มีนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเข้าไทยเพียง 428,000 คน และเศรษฐกิจไทยขยายตัวแค่ 1.5% ซึ่งไทยถือเป็นหนึ่งในประเทศที่มีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจน้อยที่สุดของอาเซียนในปี 2564 เนื่องจากภาคการท่องเที่ยวยังไม่ฟื้นกลับมาสู่ภาวะปกติ เทียบกับช่วงก่อนการแพร่ระบาดของโควิด-19

- รายงานของ May Bank ได้กล่าวว่าถ้าหากเศรษฐกิจของสหรัฐฯ และสหภาพยุโรป เข้าสู่ภาวะถดถอย ประเทศในอาเซียนที่จะได้รับผลกระทบโดยตรงนอกจากสิงคโปร์แล้วก็มีไทยอีกประเทศหนึ่ง เนื่องจากเศรษฐกิจไทยพึ่งพาภาคการค้าต่างประเทศทั้งการค้าสินค้าและการค้าบริการในสัดส่วนที่สูงด้วย โดยเฉพาะภาคการท่องเที่ยว อย่างไรก็ตามเศรษฐกิจไทยอาจจะกลับมาฟื้นตัวได้เร็วกว่าที่คาดหากจีนมีการเปิด

ประเทศอีกครั้ง และนักท่องเที่ยวจากจีนกลับเข้ามาท่องเที่ยวในไทย เหมือนปี 2562 สำหรับประเด็นความเปราะบางของเศรษฐกิจไทย นักวิเคราะห์จาก DBS Bank กล่าวว่า ถ้าหากนักท่องเที่ยวชาวจีนไม่ได้เดินทางมาท่องเที่ยวในอาเซียน เศรษฐกิจของไทยก็มีความเสี่ยง ที่จะขยายตัวได้น้อยที่สุดในอาเซียน โดย DBS คาดว่าไตรมาสใดที่นักท่องเที่ยวชาวจีนยังไม่กลับมา ไทยจะต้องดิ้นรนต่อไป การขยายตัวทางเศรษฐกิจยังคงอ่อนแอ อัตราเงินเฟ้อสูง และค่าเงินบาทอยู่ภายใต้แรงกดดัน โดยค่าเงินบาทในปัจจุบันอ่อนค่าลงมาก อยู่ที่ประมาณ 36 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ (ลดลง 20% เมื่อเทียบกับปี 2562)

2. แรงกดดันจากเงินเฟ้อ

- ในเดือนมิถุนายน 2565 อัตราเงินเฟ้อของไทยแตะระดับสูงสุดในรอบ 14 ปี อยู่ที่ 7.66% ทำให้ธนาคารแห่งประเทศไทย ปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบาย เป็นครั้งแรกในรอบ 4 ปี เพื่อควบคุมเงินเฟ้อ โดยเงินเฟ้อของไทยที่เพิ่มขึ้นมาจากราคาพลังงานในตลาดโลกที่ปรับตัวเพิ่มขึ้น ทำให้ราคาพลังงานในประเทศเพิ่มขึ้น ทำให้เกิดการขยายตัวของเงินเฟ้อจากฝั่งอุปทานส่งผลให้ราคาอาหาร สินค้าอุปโภคบริโภค ค่าขนส่งและการเดินทางเพิ่มขึ้น จนกระทบต่อกำลังซื้อของผู้บริโภคและการขยายตัวทางเศรษฐกิจของไทย

ประเทศในอาเซียนที่ถูกระทบน้อยที่สุด

- รายงานของ May Bank ได้ชี้ให้เห็นว่าเศรษฐกิจของอินโดนีเซียและฟิลิปปินส์มีแนวโน้มที่จะได้รับผลกระทบจากภาวะถดถอยของเศรษฐกิจโลก น้อยกว่าประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาค

เนื่องจาก ทั้ง 2 ประเทศ เน้นการบริโภคภายในประเทศเป็นหลัก เศรษฐกิจพึ่งพาภาคการค้าระหว่างประเทศน้อยกว่า สิงคโปร์ ไทย มาเลเซีย และเวียดนาม พร้อมกับยกตัวอย่างในช่วงวิกฤตการเงินโลกปี 2551 เศรษฐกิจของอินโดนีเซียและฟิลิปปินส์ มีการขยายตัวที่สูงกว่าประเทศในอาเซียนที่พึ่งพาภาคการค้าระหว่างประเทศเป็นหลัก เนื่องจากทั้ง 2 ประเทศมีจุดเด่นที่มีประชากรจำนวนมาก คือ อินโดนีเซียมากกว่า 200 ล้านคน และฟิลิปปินส์มีประชากร 100 ล้านคน และประชากรส่วนใหญ่อยู่ในวัยแรงงาน ทำให้ ทั้ง 2 ประเทศสามารถใช้การบริโภคภายในประเทศ เป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ

โอกาส/อุปสรรค ต่อการค้าไทย

- กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ คาดว่า ถ้าหากเศรษฐกิจสหรัฐฯ และสหภาพยุโรปเข้าสู่ภาวะถดถอย และเศรษฐกิจจีนขยายตัวต่ำกว่าคาดการณ์ จะส่งผลกระทบต่อภาคการส่งออกของไทย เนื่องจากทั้ง สหรัฐฯ จีน และสหภาพยุโรป ถือเป็นตลาดส่งออกที่สำคัญอันดับต้น ๆ ของไทย (ตลาดส่งออกสำคัญของไทยเรียงตามมูลค่าในการส่งออก ได้แก่ 1) อาเซียน 2) สหรัฐฯ 3) จีน 4) ญี่ปุ่น และ 5) สหภาพยุโรป) ดังนั้น เมื่อค่าครองชีพของเขตเศรษฐกิจขนาดใหญ่เพิ่มขึ้น จากภาวะเงินจนกระทบต่อกำลังซื้อผู้บริโภค ย่อมส่งผลกระทบต่อการนำเข้าสินค้าของประเทศคู่ค้าสำคัญของไทย เช่น สหรัฐฯ จีน และสหภาพยุโรป ที่อาจจะส่งผลกระทบต่อมูลค่าการส่งออกของไทยในปี 2565 โดยจากข้อมูลการส่งออกของกระทรวงพาณิชย์ในปี 2564 พบว่า การส่งออกไป สหรัฐฯ จีน และสหภาพยุโรป คิดเป็น 40 % ของมูลค่าการส่งออกจากไทยไปโลก

- สำหรับเศรษฐกิจไทยในปี 2565 คาดว่าการส่งออกจะยังเป็นเครื่องยนต์หลักที่จะขับเคลื่อนเศรษฐกิจ เนื่องจาก ภาคการท่องเที่ยวยังไม่

สามารถฟื้นตัวได้เหมือนกับช่วงก่อนเกิดการแพร่ระบาดของโควิด-19 และการบริโภคภายในประเทศได้รับผลกระทบจากการเพิ่มขึ้นของเงินเฟ้อ ดังนั้น การสนับสนุนการส่งออกสินค้า เช่น การขยายตลาดใหม่หรือการรักษาตลาดเก่าที่มีศักยภาพ ถือเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญในระยะสั้น ในการช่วยลดผลกระทบเรื่องเศรษฐกิจโลกอาจเข้าสู่ภาวะถดถอย

- การจัดทำ FTA กับคู่ค้า ถือเป็นกลยุทธ์หนึ่งที่สำคัญในการสร้างขีดความสามารถทางการแข่งขัน และเพิ่มมูลค่าการส่งออกให้กับผู้ประกอบการ ปัจจุบันตลาดตะวันออกกลางมีความน่าสนใจ เนื่องจากเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศในตะวันออกกลาง ขยายตัวดีขึ้นจากราคาน้ำมันในตลาดโลกที่ปรับตัวเพิ่มขึ้น ดังนั้น การที่ไทยจะมีการจัดทำ FTA กับซาอุดีอาระเบีย ถือเป็น การเปิดประตูการค้าในการส่งออกสินค้าจากไทยไปยังซาอุดีอาระเบียและประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาค และถือเป็นการกระจายความเสี่ยงของภาคการส่งออกไทยเมื่อคู่ค้าหลักประสบปัญหาทางเศรษฐกิจ โดยการหาตลาดอื่นมาทดแทนและเพิ่มทางเลือกให้กับผู้ประกอบการ

จัดทำโดย

นายสิทธิเดช รุ่งเรือง

ศูนย์สารสนเทศการเจรจาการค้าระหว่างประเทศ

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ

แหล่งที่มาของข้อมูล :

¹ May Bank (ASEAN Economic Decoupling from US Recession, 26 Aug 2022

² CNBC (A U.S. recession will likely hurt Asia. Here are the countries that are most vulnerable, 4 Sep 2022)